

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strălătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Românii din Ungaria.

IV.

Desvoltarea dreptului public și a dreptului preste tot din secolii 3—11 în ținuturile noastre de astăzi se poate urmări foarte puțin sau nici de cum. Urmele sînt foarte rari și nesigure. Și nici că se poate altfel.

Barbarii cari năvălau, nu își băteau capetele cu codificări de legi ci mai mult cum se și asigure existența de pe spinarea populațiunei ce o afla cultivând pământ, vite și industrie. Într-aceasta se uniau cu toții.

În formă însă se deosebiau.

Unii erau adevărați lotri. Luau ce găsiu și omorau ce le eșia înainte. Pentru că principiul lor era a merge apoi mai departe, la alte populațiuni, pe care așijderea se le predeze.

Alții mai cu minte se prezentau ca „oaspeți,” sau ca „scutitori” și se introduceau cu puterea în averea locuitorilor. Conform legii de încuierare a împărăției romane, locuitorii trebuiau să le dea a treia parte din posesiunea lor. Aceasta era o procedere „domoală” și numai în cas de opozițiune efa pedepsită „*extinctis habitatoribus*” (stingînd locuitorii.)

Barbarii dar, pe cum se vede, aduceau puțini șș cu sine. Politica sau diplomația lor era foarte simplă: voiau să trăiască fără să lucre. Și așa, afară că se priveau de stăpâni ai posesiunii, în afacerile publice interne ale populațiunilor nu se amestecau, precum aceste nu se amestecau în „disciplina” lor de oarde.

Lung în „*Roemer und Romanen*” dice în privința aceasta:

„Poporul de rînd a ramas cel „puțin în starea în care s'a aflat mai „nainte: coloni sau arători ai posesorilor noi, cum odinioară erau ai vecilor posesori. Germanii n'au stîns „popoarațiunea țerei ocupate pe teritoriul roman. Așa de numeroase nu „erau neamurile sigurate ale barba-

rilor, ca să se poată lipsi de puterile „lucrătoare care esistau...”

Din cele ce dice lung mai departe se vede, că popoarațiunea romană și-a păstrat sub Goți, ca și sub Huni, oare care independență.*)

Și Diefenbach**) spune, ca și alți scriitori, că nici ceilalți barbari cari au urmat nu s'au aședat cu statornicie în ținutul Daciei, ci au trecut ca nisce unde răpitoare, omoritoare și sterpitoare de cultură.

Slavii abia au fost aceia, cari au fost mai statornici și cari se vede că au avut îniriurîță și asupra limbei și asupra vieții publice a Românilor.

Elementul român însă pe lîngă toate câte au avut se suferă până la venirea Slavilor tot a fost așa de puternic încât i-a absorbit, precum au absorbit și alte fragmente de neamuri venite mai târziu.

Procesul de asimilare a fost așa de înaintat încât Slavii cari au ramas pe teritoriul locuit de Români, la venirea Maghiarilor, mai erau numai sporadici și pe clina asimilării. Astăzi dacă n'ar fi alte urme remase de densii în numiri de comune și familii***) s'ar părea că nici picior de Slav n'a călcat pe timpurile acele în ținuturile locuite de Români.

Românii așa dară imprimînd Slavilor naționalitatea lor au imprimat și instituțiunilor care s'au format în timpul până la venirea Maghiarilor, ori de unde se vor fi dezvoltat, naționalitatea lor.

Când au sosit Maghiarii în Panonia, cel puțin în Transilvania de astăzi, au trebuit să existe organisme politice acum romănesci. Dicem, cel puțin, cu toate că după cum se va vedea, organismele acestea au trebuit să fie mai întinse, pentru că le aflăm

*) Lung dice: „...behielten dieselben ihre Selbständigkeit vollkommen bei (pag. 183 și 184.)

**) Völkerkunde Osteuropas.

*** Numele slave de familii sîntînsă și mai dincoace, din influințe esterne.

atât în nordostul și ostul Ungariei proprie de ați cât, și în sudostul acesteia, în Banat.

Urmează deci a pune întrebarea: cum și în ce raport de drept public au putut fi Românii cu Maghiarii la începutul conviețuirii lor?

Notariul anonim al regelui Bela spune în adevăr multe minuni despre contactul Maghiarilor cu Românii așa înse, ca să nu suferă nici gloria armelor maghiare și se nu se supere nici Românii. Înainte de toate Anonimul purcede din două puncte de vedere. Fiind episcop latin, făcu în cronica lui diplomație potrivită timpului de atunci. El a vrut, se vede, să atragă prin istoria sau cronica sa pe Maghiarii înderînici către biserica creștină latină; de altă parte ca să le facă cât mai plăcută biserica latină au impenat istoria cu cuceriri miraculoase seversite de Maghiarii. Spre sfîrșitul acestor episcopul fanatic, după spiritul timpului de atunci, mamei lui Almus, de și păgână, a trebuit să i se arate în vis vedenii ddeesci; darul ddeesc a trebuit se meargă înaintea Maghiarilor ca și înaintea lui Moise. Și bătăliile Maghiarilor păgâni n'au fost mai puțin norocoase decum au fost a le Evreilor din testamentul vechiu. A uitat Anonimul se spună că, soarele a stat în loc ca să privească cu plăcere la vitejiile Maghiarilor.

Simburele istoriilor miraculoase ale Anonimului conține cu toate aceste un ce important și pentru noi: ne descopere popoarele cu care s'au întîlnit Maghiarii. Aceste sînt Slavii și apoi Românii.

Itinerariul Maghiarilor grămădit cu miraculosități e în consonanță — în cele esențiale — cu alți cronicari și cu alți istorici, chiar și cu Etnografia dlui Hunfalvy. Pentru că vedem din toate că Maghiarii când au venit în ținuturile în care se află astăzi, au ocolit „pustiitățile” (dlui Hunfalvy,) adică părțile locuite de Români și s'au întîlnit cu Slavii cari locuiau spre apus dela ținuturile Românilor.

Aceasta o adevărește și numirea cu care au numit Maghiarii pe Români, numindui ca și Slavii „Vlahi”. Deosebirea între Anonimul notariu și între Hunfalvy este numai, că cel dintăiu amintesc de Români, cel din urmă nu vrea se scie că au esistat pe timpurile acele Români în fosta Dacie.

Jung ne spune că Maghiarii s'au aședat în secolul al 9 în Panonia și trăiau acolo ca „nobile” între supușii Slavi, ocupînduse cu resboai (nu de țesut), vînat și pescuit. „Încă în secolul al 12 locuiau Maghiarii în corturi și uriau viața în cetăți.”

Din toate cele de până aci, între Maghiarii și Români, nu vedem încă nici un raport afară de cel de vecini.

Timpul dar când au venit Românii întăiași-dată în contact cu Maghiarii trebuie încă eruat. Atât fabelele cele vechi cât și cele noue, nu ne dau în privința aceasta deslușiri apriate.

Cumcă nici Maghiarii nu au adus cu sine, nici biblioteci cu legi codificate, nici archive, se poate vedea și din cele citate. Multimea terminilor primiți pentru numirea aședămintelor ierarhice administrative și juridice din evul mediu, indigită că au imprumutat multe dela Slavi, înainte de a introduce sistemul feudală, imprumutată mai târziu dela vecinii din apus, dela Germani.

Precum dară n'au putut aduce Maghiarii instituțiuni pentru Slavi așa n'au adus nici pentru Români.

Când așa dară în secolul al 11 Maghiarii au venit în contact cu Românii — căci atunci ni se pare a fi avut loc cel dintăiu contact statornic — și acestia 'și avură instituțiunile lor dezvoltate, care la început se vede a fi ramas neatînse.

La presupunerea aceasta ne mai îndreptătesce următorul pasagiu din Pici*):

„Cine cunoaște numai pe deasupra măcar istoria Ungariei va fi su-

*) „Abstammung der Rumänen.”

FOIȚA.

Dela Sibiu la Săliște.

Când călătorește cineva dela un loc la altul, bunăoară dela Sibiu la Ocna, și voesc să se scie și alții despre călătoria lui se pune și 'și pune impresiile pe hîrtie, cu nădejde că se va afla vre un jurnal, carele se și umple coloanele cu impresii. Și ca se atragă atenția publicului cetitoriu, fiecare se năsuiesc a și publica impresiile în Foileton. Și ca se nu treacă cuiva impresiile din vedere, tipăresc cu litere groase: de colo, până colo; adică: Dela Sibiu la Ocna, sau dela Ocna la Sibiu. Dela Brașov la Zizin, ori vice-versa, și așa mai departe.

Că se nu mi se dică că n'as fi și eu cineva, și că n'as fi călătorit dela un loc la altul, bunăoară dela Sibiu la Săliște; ca se nu creadă lumea că vreau să mă ascund de fața ei, — deși poate ași avea motive binecuvîntate, eată că mărturisesc tot ce știu.

Știu că am călătorit dela Sibiu la Săliște, știu că m'au impresionat multe, și poate asupra multora voi fi făcut și eu impresiune. Știu că voesc să-mi public și eu impresiunile și am nădejde că vre un jurnal se va impresiona prin publicarea impresiunilor mele în Foileton.

Vineri seara în 21 Maiu vechiu, mare jale era în grădina de model a institutului pedagogic-teologic din Sibiu. Scena era sfîșietoare. Și cum se nu fie, căci era vorba de despărțire. Teologii și pedagogii din Sibiu se despărțiau de iubitele inimii lor, pe cari nu pregeță ale menagii în fiecare di, se despărțiau de buruienile din grădina seminarială. Ca unii ce plivesc cu predilecție printre pomișori, sălătă, ceapă, morcovi, fasole, mazere linte, numai printre flori nu, ținînduse acestea de resortul pedagogilor, căci ei ascultă botanica, — le era greu să se lipsească de indeletnicirea lor dîlnică. Cu chin cu vai au trecut și preste această durere. Ce-au simțit însă în inima lor, numai densii vor ști.

Sâmbătă la 11 oare și-au mai

cercetat odată pre ursitele lor și la 2 oare după prînd au plecat spre Săliște.

Durerea lor atât m'a impresionat de tare, încât abia la 5 oare m'am putut trezi din adîncă-mi impresiune. Ca om mai înaintat în vîrstă mi am tocmît o trăsură. Și ca se dovedesc că iubesc adevărul, spun și ceea ce ar trebui se retac, presupunîndu-o de cunoscută, — spun că trăsura avea numai un cal, calul un ochiu, celalalt și l'a fost pierdut în lupta dela Solferino. Pentru trăsura plătiam 3 fl. și 10 cr. bacșiși. Această sumă se împărția între 5 inși afară de visitiu, căruia era destinat bacșișul.

Am plecat. Însă cum? Locul de unde era se plecăm se numesc „podul minciunilor”, mai multe scaune avînd. Acolo era mulțime de oameni ca cei din evanghelie, așteptînd — însă nu turburarea apei. Consoții mei așteptau se sosesc și eu, așteptau cu nerăbdare, căci după cum spus i, eu eram cel cu impresia. În cele din urmă ne-am arăduit pe drum. Strada morii,

strada păgănilor și așa mai departe. Visitiul nostru om practic, ca se căscige din timp nu ocolosește preste pod, ci voesc să ne treacă prin riul Cibin. Când sîntem în mijlocul riului Ducipalului nostru fi trăsnește prin cap să ne scalde. Nu mergeam nici înainte, nici înderpt. Și așa ne fiind nici un Moise între noi, a trebuit se trec m riul cu urme udate. Aici am făcut cunoscîntă cu năravul calului nostru. El adică numai așa era înduplecat se ne tragă până la Săliște, dacă mergea cineva înaintea lui, s'au dacă avea pe cine se urmeze. Cu alte cuvinte inclina și el spre pasivitate, căci stăpînul său era român pasivist din Sibiu.

Abia eșii din riu, ne urcăm în trăsura și spre norocirea noastră tocmai ne ajunseră o clăde de țigani cu 2 cară de purde. Deosebirea între noi și ei nu era tocmai mare. Din căți eram nu vorbă unul un cuvînt ungurese, ca și noi. Aveau între ei un artist, care cu arcul său 'și atîngea inima. Și noi aveam artistul nostru, despre care voui vorbi mai târziu. Nici ei, nici noi.

prins că în anul 1000, când S. Stefan a primit dela papa Silvestru coroana regală, încoronatul rege nu avea în posesiune decât numai o mică parte din regatul de mai târziu al Ungariei: principatul Panoniei de odinioară și țeara despre meadă și dela lacul Balaton; ținutul Banatului Timișian, Transilvania întreagă și după „Chronica Hungarorum“, Slovacia întreagă, nu aparțineau regatului nou; ba și când mai târziu ținutul Banatului timișian și Transilvania au fost cucerite (?) de S. Stefan, n'au intrat în nemijlocita posesiune a regelui...“

Ca să putem judeca împregiurările îngropate nu numai în depărtarea secolilor, dar și în diversele interese a acelor ce s'au ocupat până acum cu situația din timpurile contactului celui dintâiu al Maghiarilor cu Românii, trebuie să avem idei clare despre factorii acelor timpuri.

Maghiarii popor barbar, iubitoriu de războaie și de excursiuni de pradă, au început între Slavii cu oare care ordine socială, însă nu destul de tari ca să le reziste la cea dintâiu năvală. La resărit Românii asijderea cu ordinea lor socială, evitați de Maghiari, de silă sau de voie bună nu se poate ști. La apus împărăția romană-germană care era încă în tacere și la meadă și împărăția romana-resăriteană în cădere, și alte fragmente de popoare.

Mai puțin la număr decât Goții s'au Hunii, după vre-o câte-va încercări nenorocoase cu armele, conducătorii lor, cumpănind bine împregiurările, s'au hotărât pentru statornicie și civilizație. Spre sfârșitul acesta au trebuit să împrumute instituții pentru sine de o parte, de alta au trebuit să intre în relații de alianță sau federație cu popoarele între care și pe lungă care viețuiau. Aceasta cu atât mai vârtos cu cât masa poporului maghiar neprevădătoare și care nu cunoștea raporturile în care se afla, stăruia pe lungă viața selbatică, cu care era deprinsă din patria originală de unde venise.

Nisuița conducătorilor de a căuta rădăcină în popoarele cu care se aflau acum Maghiarii în contact, transpiră chiar din cronicile miraculoase ale Maghiarilor, cari încuscesc d.e. Maghiarii cu Românii *.) Nisuița însă se vede mai învederat din cuvintele ce se pun celui dintâiu rege maghiar în gură, care caută ași rădăcina dominația pe diversitatea limbilor.

Slavii mai întâiu, și după ei Românii în ducatele lor (Maramureș, Banat, Transilvania, Făgăraș) au tre-

*) Fiica lui Menemur se mărită după fiul lui Arpad, dize An. not.

buit dară să fie elementele cele dintâiu pe care s'au rădăcinat întemeitorii statului unguresc. Ei, ca federați, respective instituții lor, au fost care au dat nascere ordinii de drept și consolidării regatului unguresc.

Raportul între Maghiari și Români se prezintă așa dară îndată după contactul statornic ca un raport federalistic.

Introducerea fenzalismului, precum se pretinde, de regele Stefan I, pe Români, la început nu i a jignit. Românii au ramas în dreptul lor național în ceea ce privește posesiunea, serviciul cu armele, administrația și justiția. Decretele regilor și comitiilor au început numai în decursul secului 13 a fi normative în prima linie pentru nobilime. Nu numai Românii s'au bucurat în Ungaria de drepturile lor proprii avute ci și oaspeții și colonistii veniți mai târziu se administrău și judecau prin ei înșiși, adecă prin instituțiile ce și le aducem cu sine, d. e. Sasii și Zepusenii.

Cum am dis înse, în seculul amintit (1222) întâlnim cea dintâiu schimbare a raporturilor de până aci. Nobilimea temătoare de potestatea regilor a stors dela regele Andrei II așa numita *bullă aureă*.

Bullă aureă a dat nascere unei direcțiuni noue în restringerea drepturilor naționale și în centralizarea regatului.

Poate că direcțiunea aceasta nouă a îndemnat pe Radu Negru din Făgăraș și mai târziu pe Dragoș din Maramureș a și căuta patrii noue în ținuturi românești la meadă și la resărit dela Carpați, ținuturi cari mai înainte erau bătute de barbari.

(Va urma.)

Revista politică.

Sibiu, în 9 Iunie.

Szögyenyi este numit numai al doilea cap de secțiune în ministerul de externe; cel dintâiu cap este contele Hoyos, fostul trimis în București.

Conferența în cestiunea egipteană era să se întrunească în 22 Iunie n. la Constantinopol. Obiectul cel dintâiu ce ave conferența a desbate era să fie regularea intervenției. O telegramă cu datul din 20 Iunie n. dela Constantinopol anucie că conferența este paralizată. Ministrul de externe al Porții, spune telegrama, a aflat, ca rezultatele misiunii lui Derviş pașă, trimis de Sultanul să împace spiritele în Cairo, arată că conferența nu este oportună. Răspunsul acesta dat la solicitarea puterilor pe lângă Poarta otomană de a se învoi și dinsa la țin-

rea conferinței, se consideră de o respingere categorică a conferinței.

Creștinii într'aceea părăsesc Egiptul, lăsânduși averile acolo. Vineri au fost toate moșeele din Cairo iluminate din cauza serbătoarei „înălțării (lui Mahomet) la ceru“. Europeanilor le a interzis poliția a eși din locuințe în noaptea aceea, pentru că era de temut că la meul nopții mahomedanii vor prăda casele creștinilor. Arabi pașă, și directorul poliției au privighiat toată noaptea și cavaleria au patruleat pe strade cu săbiile trase. Guvernatorul a dispus ca *imamii*, preoții, se vestească în moșee, că la cea mai mică revoltă cetatea va fi bombardată. La 11 oare noaptea s'au auzit 7 salve de tun. Frica era mare. Însă au fost numai salve de amenințare.

Contingentul recrutării în Rusia este normat pentru anul acesta cu 212,000 feciori.

Dela București se scrie la diarele din Viena că prin demisiunea lui C. A. Rosetti din cameră și din clubul liberalilor este provocată o crasă de partidă. Se mai scrie, că crasei acestia va urma și una de cabinet. Mai departe se scrie despre eventualitatea venirii lui Dimitrie Brătianu la minisieriu, ca la spatele lui să se reconstruiească partida liberală. Se vorbește și de intrarea lui Cogălniceanu în cabinet. Cogălniceanu însă au refuzat de o camdată, fiindcă merge la băi și în Septemvrie are a regula unele afaceri în Paris.

Cestiunea evreească în dieta Ungariei.

(Urmare.)

Wahrmann: (continuând) Întrebarea e acum, de ținem noi în general invasiunea în masa a unei rase streine în Ungaria de periculoasă. Eu pun întrebarea așa (Voci în stânga estemă: Și noi o punem așa!), nu că țin de folositoare și nimerită invasiunea jidovilor ruși, ci preste tot ori ce invasiune în masă a elementelor străine. (Aprobare. Voci în stânga estemă: Și noi punem întrebarea așa!) Dacă astfel e admisibilă întrebarea, rămâne, după cum cred eu ori ce antipatie și simpatie la o parte (Aprobare) și așa noi ajungem numai la o judecată dreaptă nu însă la prejudeț. (Aprobare vie.)

Și eu țin că e consult a pune întrebarea astfel și din acea cauză că și petițiunea comitatului Satmarelui dize ceea ce s'a vorbit și în alte părți, că sunt unele ținuturi unde poporațiunea nu e prea deasă și prin urmare invasiunea ar fi de dorit. Eu din parte'mi dize cu precisiune, că nu

țin invasiunea de corespunzătoare și folositoare. (Aprobare). Eu nu țin invasiunea în masă de corespunzătoare scopului și folositoare. Aparența în masa a ori căru element străin, eu o repetez, fie Evrei ruși, fie Nichiliști ruși, democrați, socialistici Germani, Fenianirici, Sârbi, Valachi s'au Sasi, (Aprobare vie) și chiar din cauza că în prezenta pozițiune a Ungariei o asemenea invasiune nu s'ar pute tolera fără de a espune pericolului scopurile statului. (Aprobare.) Căci problema Ungariei este înainte de toate ca statul unguresc să devină mai întâiu și mai întâiu un stat complet unguresc. (Aprobare. O voce în stânga estemă: Și Evreii pot să năzuiască într'acolo).

Și spre a deveni un stat complet unguresc, nu e de ajuns, ca într'ensul elementul unguresc să fie mai forte decât ori ce element singuratic; eu nu mă tem de statistică — cum s'a exprimat alaltăeri un domu deputat — ci e necesar, ca elementul unguresc să fie mai forte decât toate celelalte elemente ale țării la olaltă; căci numai lățirea prea mare a maghiarismului superioritatea elementului maghiar peste toate celelalte elemente dau statului unguresc: dreptul de esistență, *la raison d'être* și îi asigură esistența lui. (Aprobare.) După cum scim, s'au făcut pe acel teren în decenul din urmă progrese mari, diferite. (Aprobare). Dar aceasta nu e de ajuns; nu a ajuns încă lucrul până acolo, ca să se asimileze toate națiunile străine. Posibil că nedestoinicia legilor noastre sau indiferentismul societății noastre sau alte împregiurări să fie cauza. (Aprobare.) Noi trebuie să ne năzuim resolut într'acolo, ca asimilațiunea să progreseze și să evităm tot, ce ar împedeca această asimilațiune. (Aprobare.)

De oare ce însă invasiunea în masă a ori căru element nou în țeară o ar împedeca, de sigur eu nu sunt de părere, ca să o spriginim (Aprobare.)

Spre a nu fi rău înțeles trebuie să me exprim, că nu sunt șovinist și că vorbind contra invasiunii în masă, eu nu iau în considerare invasiunea de singuratici, pentru că n'am nici o frică, că singuratici, cari imigrează în țeară cu avere, cu capabilitate de lucru, cu capital spiritual și vreau să se staționeze aci pentru promovarea diferitelor scopuri și să-și caute o patrie nouă, o pot face și eu nu doresc, să le închidem drumul. Ca invasiunea să fie făcută în masă e oprit prin relațiunile economice ale Ungariei (Aprobare). În vreme ce eu dară invasiunea în masă nu o doresc,

n'aveam locuințe stabile, și deosebierea era că pe când lor nici prin cap nu le trecea să-și caute locuințe, noi căutam în rușul capului și nu aflam Căii se i fi mestecat, nul mai cunoșceai pre al nostru. Cât pentru coloare puteai trage sorți, căci ori care din noi sustinea proba.

Acestia erau înainte mergătorii nostri, și noi eram următori lor. Am eșit din țigănie urmând pe țigani și ne apropiaram cu pași repezi de Turnișor.

Eram 5 înși, cu visitiul 6. Și toți eram adunțiți în cugete. Și să ne întrebe cineva ce era obiectul meditațiilor noastre, nu cred că și-ar pute da vreunul sama. Eu mi desfătam privirea în admirarea frumsețelor naturii. Treceam printre nisce holde frumoase, mari ca trestia, și dese de la 5 pași nu te mai observa nime. Adierea vântului le mișca incetinel, și ele fugeau — după cum dize poporul, fugeau și tot acolo rămăneau, începânduși fuga din nou întocmai ca și gândurile omului. În câteva minute

am fost în Turnișor. Aici am vădut ceva. Și ca se dovedesc că am vădut, voi spune ce am vădut.

Pe 4 roțițe micuțe era aședat un coșuleț și în el sedeau 2 copilași buclii, pe cari i trăgea tatăl lor. Mămăsa-i urma cu sapele pe umăr și cu corfa în mână. Mult am admirat istețimea omului. Pela noi oamenii nu sunt așa de practici. Eu sunt din Ardeal. În fățigarea țărâncei pe la noi e clasică, însă nepractică. Pe brațul stâng e legat băiatul cu un stergariu la peptul mamei. E poetic că băiatul, care 9 luni a zăcut sub inimă, alte 19 luni se zacă pe inimă, și e și natural poate să fie așa. Astfel legat băiatul, pe umărul drept și pune țărâncei desagii în care are pânea, și în mâna dreaptă corfa, cu fiertura pentru soțul său. E bărbătească înfățișarea aceasta a țărâncei române, însă e nepractică. Mi-ar părea bine, dacă toți țărânii ar imita pe Turnișoreanul, cel puțin o încercare am face. Insist prelungă părărea mea, de oarece ea nu lovesce în principiul nostru de pasivitate.

Din Turnișor am ajuns în Cri-

stian. Am bătut mai de multe ori drumul Săliștei și de câteori mă-am apropiat de Turnișor totdeauna m'a cuprins o falnică mândrie carea curând s'a prefăcut în tristeță. Mi se părea că pe întinsul șes al Orlatului și acum ved oastea lui Mihai viteazul. Mă uitam la culmea, care cu fală privește preste Cristian și Orlat, la piscurile Carpaților, me uitam la ea, și culmea mi dizea că și ea visează de dorul urmașilor lui Mihai viteazu. M'am gândit: ce-am fost și ce suntem. Ce suntem și ce-am putea fi.

Poate ași mai fi cugetat ceva, ca se mai pot spune ceva, dacă nu ne-ar fi părăsit înainte mergătorii nostri. Ei adecă au luat drumul spre Orlat, și noi trebuia să mergem la Săliște. Și precum am spus, calul nostru era cu nărav. Trebuia să meargă cineva înaintea lui, ca el să aibă după cine să meargă. Nărav avea calul, nărav aveam și noi. Al lui îl scim. Al nostru era ca se ședem în trăsură. Și el cu nărav, și noi cu nărav. Și noi după proberbul neamului: Der Kluge gibt nach, ca se dovedim ca noi suntem cei cuminți,

ne-am supus. Și astfel noi înainte, și calul după noi, am ajuns în Săliște.

Românul e fiul libertății. Aceasta o scim cu toții și ni s'a spus mai de multe ori și din partea bărbaților noștri politici. Libertatea nu suferă restricțiuni pe nici un teren. Eu încă sum fiul libertății și libertatea nu mi o va țermuri nici o putere pe lume. Dovadă minunată a sistemului, ce am urmat și voi urma în descrierea impresiunilor mele. Și tocmai această ne-sistemă e principala dovadă că și eu sunt român.

Va urma acum în puterea libertății mele, cea ce ar fi trebuit să fie începutul acestor impresii.

La institutul pedagogic-teologic din Sibiu s'a format sub conducerea domnului George Dima un cor, care execută cu frumsețe cântările liturgice compuse pe patru voci de însuși domnul Dima. În 22 Maiu vechiu d-nul Dima împreună cu corul d-niei Sale a făcut excursie la Săliște, la care s'au alăturat mai mulți juristi din Sibiu.

(Va urma.)

îmi permit a mă exprima liber, fără de a mă espune acusei, că nu aș participa foarte la nenorocirea celor de o credință cu mine; una nu eschide pe cealaltă, cu atât mai puțin, că după părerea mea invasiunea în masă nu poate fi dorință Evreilor din propriul lor interes.

Dar eu n'aș ținea invasiunea corectă nici din interesul judaismului unguresc, căci ori și ce s'ar dice despre relațiunile economice ale Ungariei, aici câștigul nu e tocmai așa înlesnit. Relațiunile noastre economice nu sânt de natură ca aceia, cari vin aci fără avere, cari nu cunosc relațiunile de aci, nu cunosc limba noastră, ori cât de sânguincioși vor fi ei să se poată susține ușor. (O voce în stânga: Göbel nu i de părerea aceasta.)

În această privință nu e nici o deosebire între Jidovi și Creștini. Noi vedem cât de mulți Jidovi din comitatele din Ungaria de sus emigrează împreună cu mulți creștini la America pentru că ei aici trebuie să se lupte cu lipsa și miseria și de altă parte trebuie să-și caute baza existenței lor. Deci eu nu țin invasiunea în masă nici în interesul jidovilor unguresci.

Legislativa a exprimat emanciparea politică în mod hotărât și astfel și a împlinit datorința către omenime. Însă emanciparea socială nu se poate decreta. Aceasta depinde dela împregiurarea că Jidovii în Ungaria se se absoarbă de tot în Maghiarism și se lucre în spiritul lui alături cu ceilalți cetățeni ai acestei patrii (Aprobare). La aceasta se lucră de ani încoace și cine a observat nepreocupat tendințele de natura aceasta ale Jidovilor din anii din urmă se poate exprima cu cea mai mare recunoștință. (O voce în stânga extremă: Ei se germanizează).

Aceasta nu este adevărat. Într-o prelegere ținută acum de curând în Academie s'a dovedit că în capitală tocmai Jidovii sânt acel element care se maghiarizează în mesura cea mai mare (Aprobare), ei sânt care lucră pe terenul științei unguresci, al artei, presei și literaturii peste tot cu cel mai strălucit succes. Așa dară ceea ce am țin eu este adevărat. (Aprobare.) Problema amintită de mine nu e așa ușoară căci în ținutul de sus al țerei sânt mulți Jidovi cari nu numai nu se maghiarizează — pentru că e o supozițiune foarte rădăcită a d. dep. cari cred că acei Jidovi din Ungaria de sus așa numiți ortodocși nu se maghiarizează cum a susținut D. dep. Hermann. Din contră cine cunoaște ținuturile superioare, cine cunoaște comitatul Bihorului, Szabolciului (Proteste în stânga extremă: strigăte Șaros, Maramures). D. deputat Hermann a țin că ortodocșii nu se maghiarizează: dacă el vorbește de ortodocși trebuie se pomenesc astfel de comitate unde ortodocșii sânt mulți la număr.

Dacă D. Hermann ar fi țin că ortodocșii comitatului Șaros nu se maghiarizează atunci aș fi răspuns de aș fi putut, de nu aș fi tăcut; însă el a vorbit în general despre ortodocși la ceea ce eu țin că în comitatele Bihorului și Szatmarelui unde sânt așa de mulți ortodocși acestia sânt astfel de Maghiari încât abia i cunoscii că sânt Jidovi (Aplause).

De aceea dară trebuie să apărăm pe ortodocși și din alt punct de vedere. Căci în timpul mai recent s'a născocit nizuința, a împărți jidovimea în două părți. Mulți dic Neolagii sânt modesti, oameni destepti și patrioți buni, numai ortodocșii nu sânt. Eu pot răspunde la aceasta, că acești membrii ai onoratei case, cari au fost membrii și înainte cu 12 ani, știu mai bine că eu li am atras atențiunea asupra pericolelor cari se nasc, dacă guvernul și legislativa ar sprigină năsuințele ortodocșilor, progresul acestora

în cultură și școală și apucăturile îngritorilor lor.

Eu am amintit atunci de relele acele, am remas însă în minoritate și tocmai onorații membrii ai acestei partide (arătând în stânga) înălțau atunci vocea pentru ortodocși sub titlul că ei susțin libertatea religiei. (Strigăte în stânga extremă: Jókai). Atunci se produse o rătăcire care mai durează încă și astăzi. Între ortodocși și neologi eu nu conosc nici o diferență confesională și religioasă. Este numai o diferență în cultură și între acea ținere morțișe la singuraticile ceremonii precum e o astfel de diferență între catolicii ortodocși și catolicii indiferenți. (Proteste și neliniște în stânga extremă. Să auzim!)

Onorată casă! Eu putui aduce toate acestea pe tapet, de oare-ce m'am putut provoca la aceea împregiurare că eu am vorbit despre aceste lucruri cu de ce ani înainte; nu se poate dice de aceea, că eu judec preocupat în cestiune, căci mie mi-au oferit ortodocșii în 1869 în capitală un șarivari tocmai în acel timp, când ei au arangiat un conduct de facile în onoarea unui alt membru. (Strigate din stânga extremă: Jokai; din dreapta: Zsedényi).

Totuși am ținut de necesar să desvălesc cestiunea, pentru că se prea fac multe provocări la Talmud. Acelor doi vorbitori, cari sânt singurii contravorbitori ai acestei direcțiuni, le place, să se provoace la opul unui așa numit învățat german (Victor Istoczy strigă: El este profesor la universitatea din Praga. — Ilaritate!)

Mauriciu Wahrman: ... unui profesor de universitate din Praga și așa numit învățat (Ilaritate). În escelentul său op „der Talmud-Jude“ se cuprinde tot, ce s'a țin contra Talmudului, și contra acelor Jidovi, carise țin de el.

Ce preț trebuie să punem pe scrierile unui așa numit învățat și profesor din Praga dacă se poate provoca cineva la scrierile a 10, 20, 100 de scriitori cu dreptul, de a face diferite deducțiuni, voi documenta mai mult cu aceea că voi ceti onoratei case — poate că va interesa pe on. casă — unele din scrierile acelui profesor.

În cartea s'a „Antichrist“, care a apărut în anul 1875, acest profesor (Victor Istoczy: Învățat. Ilaritate!)

Mauriciu Wahrman: Conced, că e învățat, el a scris despre protestantism următoarele: „Unde își pune protestantismul piciorul, iarba se uscă, goliciunea spirituală, selbătăcirea moravurilor, nemângăere grozavă a inimilor sânt fructele lui; un protestant care trăesece după rețetele lui Luther e un monstru. Vandalismul și Protestantismul sânt noțiuni identice. (Mișcare îndelungată. Strigăte: Binevoii a traduce în unguresc! Nu e de lipsă!)

Eu nu traduc, Dvoastră ați priceput și fără de traducere, și poate s'ar afla cineva să țină că am tradus fals. (Larmă în stânga extremă.) La pagina 79 a acestei cărți (sunt așa de liber și mă provoc la pagină, pentru ca aceia pe cari poate i interesează, să caute și să poată controla corectitatea citatelor mele) se dice următoarele: E vorba de America: „Cetitorii, cari mai pot eugeta cât de puțin, de vreau să se convingă, întru cât acei oameni, cari se numiau reformatori au fost morali și au propagat învățături suportabile, să binevoiască a răsfoi istoria reformatiunii a D. de Döllinger. Protestantii iubitori de onestitate, de cari în țeara noastră nu sânt tocma puțini, se vor întoarce cu dispreț dela așa numitele lor biserici de până acum: când vor esperia, ce ticăloși au fost aceia, cari au dat naștere protestantismului (Mișcare).“

Mă rog de ertare dacă citând am întrebuițat rău libertatea mea de vorbire. Însă după observarea făcută de curând din partea D. Președinte;

nu voi mai cita nimic mai mult din opul unui bărbat, la care s'a provocat cineva aci când se vorbește de cestiunea jidovească.

Onorată casă! Între astfel de împregiurări eu din parte mi pot afla liniștire numai în declarațiunea comisiunei petiționare și pot dice că această întrebare nu poate avea drept consecuență necesitatea unor măsuri legislative. Mai întâiu și mai întâiu din cauza că, după cum am țin, nu e de dorit și, după cum a spus lucrul onor. raportor al comisiunei, legile de incolat dau destulă garanție comunei și a locuitorilor.

Dar și pentru aceea nu e necesitate de măsuri legislative pentru că — trebuie se repetez că am avut onoarea să suțin într'alt loc, — pentru că Jidovii ruși până acum nu veni încă și nu s'au staționat încă aci, pentru că nici ei nici alții n'au intențiunea de a face aceasta, că prin urmare întrebarea n'are nici cea mai mică actualitate. Eu m'am provocat în conferența partidei liberale — foile au luat act despre aceasta și pot vorbi și aci — m'am provocat că până acum Jidovii ruși nu au apărut în țeară imigrând în mase. E posibil că singuratici și familii singuraticice au venit dar în masă n'au venit (O voce din stânga extremă. În „Felvidéki Lapok s'a țin așa!) Voiu răspunde și la aceasta.

Bine au scris cei dela „Felvidéki lapok“ că jidovii ar fi venit; și atunci nu redactam eu, ci un D. deputat colegă al meu, a carui frate ocupă în acea cetate un oficiu foarte vechi administrativ. Ca răspuns pot dice, că totul este o poezie și că acolo nu e nici măcar un Jidov rus. (Aprobare în dreapta.) Mă mir că se pune așa mare preț pe presă și pe vestile imprăștiute de diferitele foi (Ilaritate.)

Repetez aceea ce a țin D. Ministru președinte, că aci peste tot nu se află nici un jidov rus; n'au venit aci, nu vrea nimenea se vină. Îmi voi lua libertatea se illustrez aceasta. (S'auzim). Dacă fugarii ruși față cu cari am simțeminte călduroase, pe cari eu nu aș voi să-și spun unei morți sigure chiar dacă ar rămâne cu totul isolați, cum era la timpul său, după revoluțiunea poloneză emigranții poloni, cum erau fugiții unguri după lupta de libertate a Ungariei (mare larmă și proteste energice în stânga extremă), de nu va îngriji nimenea de ei, atunci s'ar pute întâmpla foarte ușor — căci un fugit merge acolo unde poate se vină și aci.

Dar tocma pentru Jidovii ruși se manifestează în toată Europa cea mai mare simpatie și însuflețire. (Proteste în stânga extremă.) Astăzi am cetit un apel în urma căruia s'a format un comitet în Paris — și nu sub influența Alianței israelite — (Protest în stânga extremă), un comitet în fruntea căruia este Victor Hugo, a cărui membrii sânt dintre cei mai străluciți, cei mai renumiți bărbați europeni în științe, arte și viața politică: Gambetta și alte 10—15 celebrități.

Emeric Szalay: Acela încă a fost jidov! (ilaritate mare).

Mauriciu Wahrman! Repetez, că se observă cea mai mare simpatie nu numai în cercul celor de confesiunea lor cu toate ca conced — și on. casa va afla ca este lucru firesc — că în măsură potențată și în cercul confesionalilor lor. În chipul acesta s'au adunat sume mari pentru îngrijirea și susținerea acestor sërmani fugiți. În această direcțiune s'a pus în lucrare o organizațiune; s'au făcut comitete cari sau înărcinat cu îngrirea și susținerea acestor nenorociți. Astfel de comitete s'au format în America, în London, Paris, Berlin și Viena. Toate acestea nu au alt scop, decât să espedeze pe acești nenorociți, spre America, spre Canada.

(Va urma.)

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român“

Sibiu, Iunie (Proces de Presă).

Asupra procesului de presă pertractat la 3/15 Iunie a. c. înaintea curților cu jurați din Sibiu am atras atenția publicului în nrul precedent al acestei foi. Dăm acum unele amănunte, despre cari credem că sânt de interes general.

Junele Ioan Comșa din Zernesci, a petrecut mai mulți ani în România ca comerciant. În Bucuresci a făcut cunoștință cu o fetiță frumoasă din Cohalm, care a crescut în un institut în Bucuresci. Ca toți tinerii ușurei, și Comșa se duce pre fată prin promisiuni că o va lua de soție. În anul 1880 vine Comșa la Zernesci și-și deschide o prăvălie în casele comunale. Creșd că i-a venit vremea să se însoare începe a-și căuta o soție cu stare. Dorința inimei i se împlinesce, căci în 8 Noemvre 1880 se căsătorește cu o fetiță din o familie onestă din Tohanul vechiu. Cununia o a săvârșit P. Traian Meșian din Zernesci și încă după cum se opune, fără observarea formalităților recerute.

În 6 Decemvre 1880 se prezentează în Zernesci fetița din Cohalm cu 2 prunci, un băiat de mână și o beiată la pept, și pretinde a fi fidanșata lui Comșa, cu care a avut și prunci. Intentează proces lui Comșa și de oare-ce n'a avut documente suficiente, prin care să-și motiveze aserțiunile, judecătoria din Zernesci o a îndreptat la un avocat. Propria ei mărturisire.

Betrânul preot gr. cat. din Tohanul vechiu Pandrea a făcut arătare la vicariatul din Făgăraș, că la căsătoria lui Comșa din Zernesci nu s'au observat formalitățile recerute, nefăcându se vestirile în biserica miresei. Totodată însă ca echou al marei indignațiuni produse în Zernesci și giur prin înșelarea unei fete și lăsarea ei pe strade cu 2 prunci în puterea ernei, P. Pandrea împreună cu locuitorii din Tohan Nicolau Pop au trimis o corespondență la redacția „Observatorului“ din Sibiu. În acea corespondență s'a spus cele espuse de noi aici în mod genuin. Pe baza acestei corespondențe redactorul „Observatorului“, Domnul George Rariș a făcut o nouă corespondență, intitulată „Un cas de bigamie.“

Prin această corespondență ținrul Comșa s'a simțit vătămat în onoarea sa, și intentă mai întâiu proces domnului Barișiu pentru calumniare. De oare-ce însă au fost trecut 3 luni dela publicare până la intentarea procesului, Domnul Barișiu a scăpat prin prescrierea dreptului, rămând P. Pandrea și Nicolau Pop, ca unii ce au dat privilegiu la facerea acestei corespondențe prin informațiunile lor. Și de oare ce P. Pandrea pentru adunci bătănățe nu s'a putut prezenta, pertractarea s'a făcut numai cu Nicolau Pop. Pertractarea o a condus președintele tribunalului Ormay, votanți erau juii Zweier și Herepei. Pe actor la reprezentat adv. Arz v. Strausenburg, pe inctul profesorul dela facultatea de drepturi din loc Dr. Fölkl.

Actorul prin producerea de documente dela stăpânii săi voise să-și documenteze purtarea, ca ne voidn a mai cunoaște pe nefericita fată din Cohalm, și prezentându se ca model de virtute creștinească. Acusatul încă n'a rămas datoriu, căci s'a prezentat și fidanșata dlui Comșa cu băiatul de mână „ca corpus delicti“, și cu deosebire a făcut senzațiune mărturisirea P. Traian Meșian, asemenea chemat ca martor din partea acusatului. Conform mărturisirei P. Meșian după soșirea fetei la Zernești, Comșa chemat înaintea oficiului parochial, a recunoscut pe băiat de al său și au făcut un

compromis. El adevărat a luat băiatul la sine, băiata a ramas la nefericita femeie, pentru care Comşa plătea oareş care intertenție. Prin acestea şi prin fassionile fostei sale ţiitoare actorul Comşa s'a desarmat cu desevăşire.

Lucrul era acuma clar. Diferența între incusă şi apărare era că acusatoul identifica informațiile incului cu corespondența din „Observatoriul”. Defensorul acusatului proba contrariul, deoarece acusatul nici nu scia ce va se dăia bigamie, şi numai din articolul Domnului Barişiu a învățat el înțelesul cuvântului bigamie. Dovadă era lînga epistolă a domnului Barişiu, în care se esplica incului înțelesul cuvântului bigamie. La 3 după ameași s'au statorit întrebările, cari în esență sînt: 1. este incusatul în adevăr autorul articolului. 2. Este dîs în articlu că actorele a comis bigamie, 3. a comis acusatul vina calumniarei prin pressă.

După deliberare de 1 oară președintele juriului profesorul Palzer anunță verdictul: La întrebarea 1-a 10 voturi nu, 2 voturi da. La a 2-a unanim da. La a 3-a Nouă voturi nu, 3 da.

În urma acestui verdict incul se declară de nevinovat, actorele se condamnă la portarea speșelor processuale. Apărătorii actorului a înșinat nulitate.

Varietăți.

* (Adunarea generală comitatensă) s'a ținut sub pres. d. vice comite Marți și Mercuri.

* (Părăstasul anual.) pentru odichna sufletului, în Domnul aicia repausat Dr. Lazar Petroviciu, fost profesor la institutul teologic pedagogic român gr. or. în Arad, se va celebra Dumineca viitoare la 13/25 Iunie a. c. în biserica din suburbiul Iosefin în carele îndătinat, după sêvșirea santei liturghii.

*(Casul dela Tisza-Eszlár.) Investigația constată că cadavrul aflat nu este; vestmintele de pe cadavru însă sînt ale fetei dispărute.

Neumann încă constată că mama nici Luni nici Marți nu o a recunoscut.

Terminându-se secționarea, 4 medici constată, că respectiva a murit în aprindere de plumă. Cadavrul este al unei mueri bătrâne.

Cadavrul a fost espus în curtea bisericejidovesci din Eszlár. Poporul iritat a alun-gat din curte pe jidanii.

Probabil că cadavrul este furat din spital. Sê asteaptă din nou areștări.

Loterie.

Sâmbătă 17 Iunie n. 1882.
Brîn: 39 29 61 12 5

Bursa de Viena și Pesta
Din 19 Iunie n. 1882.

	Viena	B pesta
Renta de aur ung. de 6%	119.90	119.75
Renta de aur ung. de 4%	88.30	88.40
Renta ung. de hârtie	86.45	86.50
Imprumutul drumurilor de fer ung.	134.75	134.50
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	90.75	90.80
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung.	110.—	110.—
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	96.—	95.50
Obligațiuni ung. de rescumpăra-rea pământului	98.25	98.25
Obligațiuni ung. cu clausulă de sorțire	97.75	97.50
Obligațiuni urbariale temeșane	98.—	98.25
Obligațiuni urb. temeș. cu clau-sulă de sorțire	97.50	98.—
Obligațiuni urbariale transilvane.	98.25	98.25
Obligațiuni urbariale croato-sla-vo nice	99.—	—
Obligațiuni ung. de rescumpăra-rea decime de vin	96.50	97.—
Sorți unguresci cu premii	118.75	118.75
Sorți de regularea Tisei	109.75	109.75
Datorie de stat austriacă în hârtie	76.70	76.50
Datorie de stat austr. în argint	77.45	77.—
Renta de aur austriacă	94.40	94.—
Sorți de stat dela 1860	130.—	130.—
Acțiuni de bancă austro-ung.	830.—	828.—
Acțiuni de bancă de credit ung.	316.—	316.50
Acțiuni de credit austr.	323.20	324.—
London (pe polița de trei luni)	120.25	120.15
Serisuri fonciari ale institutului „Albina”	—	99.30
Argint	—	—
Galbin	5.65	5.63
Napoleon.	9.56	9.55
100 marce nemțesi	58.65	58.60

Redactor răspundător Nicolau Cristea.

Nr. 95.

[97] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului vacant de paroch în parochia gr. or. de classa III G. Hodac sê escrie concurs cu ter-min de 30 zile dela prima publicare în „Telegr. Rom.”

Emolumentele sînt:

1. Porțiunea canonică, 3 jugere fênaț și 2 jugere loc arător, cari aduc un venit anual de 100 fl.

2. Dela 160 familii câte o ferdelă cucuruz sfârmit à 1 fl. — 160 fl.

3. Dela 250 familii câte o di de clacă à 40 cr. v. a. — 100 fl.

Alte venituri dela înmormentări, cununii, botezuri etc. — 140 fl. Suma 500 fl. val. austr.

Supraedificatele parochiali lipsesc cu totul.

Petentii au de ași îndrepta suplicele, instruite în sensul §-lui 13 și analog cu §. 121 pt. 8 al statutului org. la subscrisul posta ultimă Reghi-nul săsesc.

Oficiul protopresbiteral gr. or. tractul Reghinului.

Idicel, 3 Iunie 1882.

În conțelegere cu comitetul parochial

Galation Șagău m. p.,
protopresbiter.

Nr. 98.

[96] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de ca-pelan lîngă neputinciosul paroch Ef-timiu Sighiarteu din Cicei-Poiană pro-topresbiteratul Deejului, în urma re-scriptului consistorial din 17 Decem-vre 1881 Nr. 3598 B. se escrie con-curs cu termenul până la 30 Iunie an. cur.

Emolumentele împreunate cu acest post de capelan sînt:

a) Locuința liberă în una odaie a casei parochiale și folosința unui grajd de 4 vite.

b) Jumătate din grădina paro-chială și din pământurile estravilane ținătoare de porțiunea canonică în mărime 5 jugăre arătură, fênaț și pășune, cari dau un venit anual de 40 fl. v. a.

c) Jumătate birul preotesc cucu-ruz sfârămat 40 ferdele à 1 fl. — 40 fl. valut. aust.

d) Jumătate din țilele de lucru 40 à 20 cr. — 8 fl.

e) Jumătate din venitul stolar calculat după sumă mijlocie de cinci ani încoace 60 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa această sta-țiune de capelan sînt avisați a și așterne până la termenul sus indicat suplicele lor de concurs instruite în sensul statutului organic și al regula-mentului pentru parochii la subscrisul oficiul în C. Giurgesci p. ult. Re-teag (Retteg.)

Ciceu Poiană la 25 Maiu 1882.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Constantin Bodea m. p.,
adm. protopresb.

Nr. 112.

[98] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de pa-roch din vacanta parochie sub clasa III Burul, protopresbiteratul Lupșei, sê escrie concurs cu termiul de 30 zile dela prima publicare în „Tele-graful Roman.”

Emolumentele sînt:

1. Porțiunea canonică: un agru 1126 °□ o grădina de cucuruz de 1 jug. 1433 °□ un fênaț de 300 °□ și folosirea cimiteriului.

2. 46 Ferdele vechi (16 copuri) cucuruz sfârmit.

3. 70 țile de lucru.

4. lemnele de foc trebuincioase și

5. venite stolari.

Doritorii de a competa la acea-stă parochia au ași subșterne petiți-unile lor instruite în sensul statutului organic și al Regulamentului pentru parochii la subsemnatul oficiu până la la termenul defipt.

Offenbaia în 3 Iunie 1882.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Lupșei.

pentru comitetul parochial.

Ioan Danciu,
administr. protopresb.

Nr. 1695.

[94] 3—3

CONCURS.

Postul de notariu comunale în co-muna mare Tălmăcel devenind prin resignațiune vacant, pentru împlinirea acestui post prin alegere se escrie con-curs.

Emolumentele anuali sînt:

1. Salariu 400 fl.

2. Cuartir natural.

3. Patru orgii metrici de lemne

de foc.

4. Pentru lucrări private după

tarifă.

Cei ce doresc a competa pentru acest post au se așternă cererile lor instruite cu documentele prescise în lege cel mult până în 30 Iunie 1882 st. nou.

Se observează cumcă în înțelesul §. 74, alinea 3 A. de L. XVIII. din anul 1871 numai acei competenți se pot privi de caudidați, cari vor do-cumenta cumcă au depus esamenul notariale în comitatul Sibiiului.

Cunoscința limbei statului și a limbei române este a doua condițiune.

Tălmăciu în 14 Iunie 1882.

Pretorele cercului Cisnădiei.

Nr. 1271—1882. civ.

[95] 3—3

EDICT.

În cauza comasații hotarului Schellen-berk, fac cunoscut, cumcă spre regularea

represen- tațiunii, spre alegerea represen-tilor, mai departe spre alegerea unul inginier și spre cetirea proiectului despre speșele care se vor ivi, se pune termenul pe 10-lea Iulie 1882 la 9 oare ante m. în Schellen-berk.

La aceia învît părțile interesante și cu edictul acesta.

Sibiu în 6 lea Iunie 1882.

Dela tribunalul regesc.

Vásárhelyi m. p.,
jude la trib. reg. ca procedent.

Turnătoare de clopote și de metal

a lui

Antonie Novotny

se recomandă pentru facerea de clopote noue, pentru turnarea din nou a clopotelor

sparte de toată mărimea, precum și pentru constru-irea a mai multor clou pote în acord harmonic, oferind garanță pe mai mulți ani. Montate cu chi-vere (coroane) de lemn, fer turnat și făurit; astfelu construite, că după ce sînt usate pe o parte se poată fi învîrtite ce înlesnire în ori-ce direcțiune, prin ceea ce se evită creparea lor.

Cu deosebire recomand

clopotele găurite și premiate

inventate de mine, care au un ton mai întins, mai puternic și mai adînc, ca cele de sistemul vechiu; un astfelu de clopot în greutate de 300 punți egalează pe unul de 400 punți.

Recomand mai departe scaune din fer făurit pentru clopote solide și frumoase, clo-pote pentru orologiu sau discuri pentru oroloage și toate din metal, precum și toate celelalte articole de alamă și metal aparți-nătoare de această categorie, cu prețurile cele mai moderate. Se construiesc clopote și pe lîngă plățirea făcută în rate.

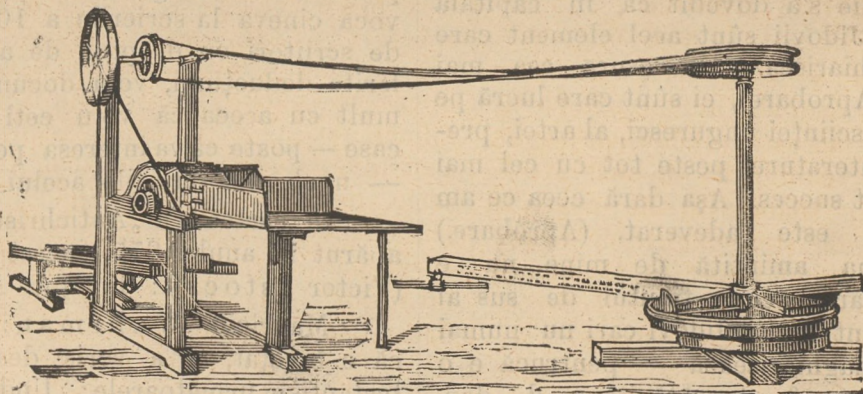
Clopote dela 300 punți în jos, precum și stropitoare de mână se află totdeauna în magazin.

Pentru comande binevoitoare, care se efectuează solid și prompt se recomandă

Antonie Novotny.

Timișoara, Fabrică.

[46] 5—6

Avis pentru posesorii de pământ și agricultori!

Mașine de imblătit cu vapor, mașine de imblătit de mână și de cai, ciure (Trieure) de sortat și vînturat, mașine de ales, plu-guri schimbătoare de Hohenheim (construcțiunea cea mai nouă) precum și tot felul de alte mașini și alte părți întregitoare reco-mandă pe lîngă alte prețuri de concurență Ferăria lui

Andrei Török,

în Piața-mare, în Sibiu.

Esposițiune permanentă de acestea se află în casa proprie, Poarta Cisnădiei (Piața casarmei) vis-a-vis de casa vămii.

Fabrica se află în casa lui Pavel Giebner pe Soldiș Nr. 38—40, unde se fac toate reparaturile și lucrările de construcțiune cât se poate de eftin.

Loterie de esposițiune în Triest.

1000 nimeritori în preț de 213,550 de florini.

Nimeritorul principal în aur sau florini bani gata 50,000 fl. v. a.

Nimeritorul al doilea în aur sau florini bani gata, 20,000 fl. v. a.

Mai departe nimeritori diversi de câte 10,000, apoi de câte 5000, 3000, 1000, 500, 300, 200, 100, 50 și 25 florini.

Fie care soarte costă numai 50 cruceri.

Sorți se capătă în toate schimbătoriile, traficele c. r. de tabac, colecțiuni de loterii din monarchia austro-ung. și la despărțământul de loterie de esposițiune triestină (Piazza Grande Nr. 2) în Triest la care au a se adresa toate persoanele care vor a se ocupa cu traficul de sorți.

[91] 3—3

Editura și tiparul tipografiei archidieceșane.